

Interpellasjon til kommunestyremøtet 07.04.2022:

Jordvern

Krigen i Ukraina er i ferd med å skapa ei akutt, global matvarekrise. Samstundes er det aukande langsiktige vanskar med å produsera og fordela nok mat når det stadig vert fleire menneske på jorda. Fram mot 2050 må kanskje den matproduksjonen i verda auka med 50 prosent. Klimaendringane vil gjera det vanskelegare å makta dette.

Noreg er eit rikt land som førebels kan kjøpa mat og for-råvarer på den internasjonale marknaden. På den andre sida er den norske sjølvforsyninga låg når det gjeld jordbruksvarer. Me er rett nok nesten sjølvforsynte når det gjeld animalske produkt, men er svær avhengige av å importera plantebaserte varer, både det som går direkte til menneskemat, og det som vert brukt til dyre- og fiskefor. Det vert gjerne vist til at me har ein stor reserve i fisken som vert eksportert, men sjølv om Noreg hadde slutta å selja mat til utlandet, ville me ikkje vera meir enn 87 prosent sjølvforsynte.

Med denne bakgrunnen er det ei stor utfordring at dyrka jord vert omdisponert til andre føremål. Landbruks- og matministeren og kommunal- og distriktsministeren har difor sendt eit brev til alle norske kommunar der temaet er jordvern:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/00a8ae8cd2fb4990a2cbe19ae5f316ef/ta-vare-pa-matjorda.pdf>

Dei to ministrane peikar på at «Jordbruksarealet i drift per innbygger i Norge ble redusert fra ca. 2,3 til 1,8 dekar i perioden 2000–2020, i hovedsak pga. befolkningsøkningen. Beregninger fra NIBIO viser at vi trenger over én million dekar nytt jordbruksareal innen 2050 for å opprettholde jordbruksarealet per innbygger. Dette kan bli svært krevende, særlig dersom vi skal erstatte omdisponeringen av de beste matkorn- og grønnsaksarealene.»

Ministrane ber om at kommunane tek jordvernet på alvor: «Det er viktig at kommunene følger opp den nasjonale jordvernstrategien, og at hensynet til utbygging av industri, infrastruktur og boliger balanseres godt mot det langsiktige hensynet til matproduksjonen. Kommunene må bruke sin kunnskap om lokale og regionale forhold til å prioritere og følge opp jordvern målet i arealplanleggingen, i tråd med regjeringens politikk.»

Kommunane kan snart søkja om midlar til å laga ein kommunal jordvernstrategi: «Det er satt av 1 million kroner til dette i 2022, og Landbruksdirektoratet vil lyse ut midlene i løpet av våren. Hensikten med strategien må være å redusere omdisponeringen av dyrka jord i kommunen, og gjerne med en nullvisjon, siden det er lite rom for nedbygging av dyrka jord i årene som kommer. Det forutsettes at en gjennomfører en grundig analyse av status og utviklingstrekk for jordvernet i kommunen. Regjeringen vil ha en kritisk gjennomgang av konkrete utbyggingsprosjekter for å vurdere om disse er forenlige med de fastsatte jordvern målene.»

Samanger er ein liten jordbrukskommune, men me har likevel eit ansvar for å ta vare på dei jordressursane me trass alt har, både dyrka og dyrkbar jord. Det er difor ønskjeleg at også Samnanger arbeider ut ein jordvernstrategi og gjerne søkjer om midlar til dette. Samtidig bør

det gjerast ei kritisk vurdering av dei vedtaka kommunen har gjort, som vil føra til at dyrka jord vert nytta til andre føremål.

Framlegg til vedtak:

Samnanger kommune skal laga ein landbruksplan der ein eigen jordvernstrategi er ein viktig del. Arbeidet med denne planen vert fastlagt i den kommunale planstrategien. Samnanger kommune søkjer om tilskot til å laga ein jordvernstrategi når midlar til dette vert lyste ut.

Øyvind Røen
Samnanger Senterparti